

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 154. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324074595680/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

han imidlertid ikke faa Hold paa Figuren, ikke sammenrime Harlequins Dumhed med hans Adræthed. Han spillede kun Rollen et Par Gange ved Sommerforestillinger i 1842 og 46, hvor Brudstykker af Stykket opførtes, og Harlequins Usynlige aldeles ikke fremtraadte. Og saa laa Stykket igen paa sine Gerninger, indtil Hædt i 1856 faldt paa at spille Harlequins Rolle og fik Michael Wiehe til at paatage sig Leander.

Om denne sidste er der i denne Rolle, som næsten overalt, kun én Overlevering, gaaende ud paa hans uindskrænkede Vidunderlighed. For dem, som har set Wiehe, vil det være klart, at han formaaede at tænde Flammer i Leanders lidt stive Ord. Rollens sære Romantik — Forelskelsen i den usynlige Skønhed — laa ganske fortrinlig for Wiehes paradoksale Erotik: han syntes altid at knæle for en urorlig Madonna, hvem man kun paa Afstand nærmede sig beundrende som en Troende Gudinden. Han fandt med Glæde i Holbergs kantede Stil en Form for det Tilbageholdne og Melankolsk-forlegne, det Ildfuldt-sky, der laa i hans Væsen. Han lagde glødende Lidenskab i Leanders Repliker, hvor den unge Dame vil friste ham til Utroskab, og hvor han udbryder: »Intet uden Døden skal skille mig fra den Usynlige«, hvilket almindelige Elskere, Hr. Jerndorff for Eksempel, nu til Dags omsætter omtrent i denne Følelse: »De

maa meget have mig undskyldt, kære Frue, men i Morgen er jeg inviteret til Sørensens.»

Høedt havde da valgt rigtigt for Wiehe. Mon ogsaa for sig selv? Vi har ingen autentisk Beretning om hans Spil. Det forlyder, at hans Harlequin ikke virkede umiddelbart komisk, var alt for tør, og det er troligt nok, at det Pjerrotagtige hos denne Harlequin ikke laa for Høedtsaarvaagne Intelligens. Til Gengæld skal han have sagt hver enkelt Replik med den vittigste Skarphed. Ham skyldes Melodien til Harlequins Serenade og dermed Behandlingen af dette Pragtnummer. Da Stykket i 1877 skulde opføres, vidste ingen, til hvad Melodi den mærkelige Tekst skulde synges; igennem Hr. Carl Price fik man da Høedts Komposition.

I 1857 forlod Høedt Teatret, og atter gik *De Usynlige* efter 17 Opførelser ud af Sagaen. Det laa saa i tyve Aar, indtil Olaf Poulsen trak det frem af Arkivet. Han vilde gaa paa egen Haand, frigøre sig for den strænge Skole, vise, at han kunde komponere en Holbergsk Figur uden Vejledning, uden anden Tradition end den Stilfuldhed, som Phister havde indpodet ham.

Forsøget lykkedes over al Forventning, han skabte et fortrinligt Værk, ja han formaade endog at holde Stykket paa Repertoiret igennem de følgende Sæsoner saaledes at det tidligere lave Opførelsesantal, denne Sæson medregnet, stiger